

Информация за финансиран проект

Наименование на конкурса:
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2018 г.
Основна научна област или обществен приоритет:
Биологически науки
Входящ № на проект:
M21/9
Заглавие на проекта:
Изследвания върху аспекти от биологията на слабо проучени влечуги и бозайници в България
Базова организация:
Национален природонаучен музей към Българската академия на науките
Партньорски организации:
няма
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
гл. ас. д-р Недко Петков Недялков
Общ размер на отпуснатото финансиране:
20 000 лв.
Разпределение на сумата по проекта между базовата организация и партньорите
Организация: Национален природонаучен музей към Българската академия на науките
Сума: 20 000 лв.

Резюме на проекта:

Гръбначните животни без съмнение са най-популярната и значима за съществуването на човека група от животинското царство. За повечето видове липсват данни за репродукцията, продължителността на живот и нарастването в България. В настоящото проектно предложение един от фокусите попада върху слабо проучен вид гущер, *Darevskia praticola* (горски гущер) (Squamata, Lacertidae). Изучавайки цикъла му на развитие, ще се добият фундаментални данни, които ще допринесат не само за по-доброто разбиране на биологията на вида, но и за неговото опазване. Морфологията на репродуктивните органи е важен таксономичен белег, но тя също е слабо позната при *Darevskia praticola*. Другият обект на нашите проучвания са къртиците (Eulipotyphla, Talpidae), за които има ограничени данни за тяхната репродуктивна биология, основно от втората половина на миналия век. В нашата страна се срещат два вида къртици – европейска (*Talpa europaea*) и черноморска (или странджанска) сляпа къртица (*T. martinorum*). Вторият вид бе описан като нов за науката съвсем скоро. Почти нищо не е известно за биологията и екологията на новия вид къртица, както и за структурата на мъжките полови органи. Последните имат важно таксономично значение при бозайниците.

Целта на проекта е да се проучат различни аспекти от биологията на представители на влечугите и бозайниците в България. Заложените хипотези са: ще се установи годишния цикъл на гонадите при *Darevskia praticola* и *Talpa* spp.; ще се установи настъпването на полова зрялост, етапите на репродуктивния цикъл и максималната възраст, която достига *D. praticola*; ще се установи морфологията на мъжките репродуктивни органи при *D. praticola* и ще се установят разлики с други представители на рода; ще се установи морфологията на мъжките репродуктивни органи при къртиците (*Talpa* spp.) и ще се установят разлики с други представители на рода от Европа.

Анатомичен подход ще бъде приложен в цялото изследване. Сравнителен подход е необходим при изследване на морфологията на репродуктивните органи. В изследването ще бъдат използвани методи от различни биологични дисциплини: хистология, сравнителна анатомия, екология. Предвидено е закупуване на основни апарати, използвани в хистологията: микротом, термостатираща плоча и вана за изпъване на прерези, които ще останат в лаборатория на базовата организация. Въз основа на получените резултати от хистологията на костите и гонадите ще бъде реконструиран репродуктивният цикъл и възрастовата структура на горския гущер. Чрез морфологично изследване ще бъде изучена и сравнена структурата на мъжките копулационни органи при изследваните обекти, която ще даде важна информация за таксономичния им статус.

Резултатите от изследването ще бъдат изпратени за публикуване в международни реферирани списания с импакт фактор и възможност за свободен достъп, като се предвижда публикуване на поне две такива статии. Възможност за подобен фундаментален тип изследвания са специализирани херпетологични и териологични списания от Европа като Amphibia-Reptilia, Herpetological Journal, Herpetozoa, Mammalian Biology, Mammalian research, както и по-общи зоологични – Vertebrate Zoology, Contribution to Zoology, Acta zoologica bulgarica, North-Western Journal of Zoology и др. Резултатите ще бъдат представени и на някои международни конференции.

Членове на научния колектив

<i>Организации/участници¹</i>	<i>Бележка²</i>
<i>Базова организация:</i>	
Национален природонаучен музей към Българската академия на науките	
<i>Ръководител на научния колектив</i>	
гл. ас. д-р Недко Петков Недялков	ПД
<i>Участници:</i>	
гл. ас. д-р Владислав Вергилов Емилия Вачева	МУ ДО

Общ брой млад учен (МУ) 1

Общ брой постдокторант (ПД) 1

Общ брой докторанти (ДО) 1

Общ брой студенти (СТ) 0

¹ Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник

² Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), пенсионер (ПН) или учен от чужбина (УЧ) и съответната бройка.